

Erfaringerne fra Spanien.

Nú, ið Spaniafriðid er lokið, kemur ymist fram, sum fólk ikki reiðiliga hefur dugað at fattað áður. M. a. ræðast Mussolini og Hitler ikki longur fyrri at siga frá, hvussu teir báðir alla tíðina styðjaðu upp-reisnarmenn við herfólki og vápnunum, meðan teir alla tíðina, meðan bardagin fór fram, lugu seg undan hesi luttøku og deildu aðrar fyrri at styðja spanska fólkaflokkin. — Tað er veruliga Italia og Týskland, ið hava burt niður fólkafrelsið í Spania og hjálpt Franco í hvarðræðissessin.

29. juni hevur »Social-Demokraten» eina for-vitnisliga grein, ið m. a. sigur frá Ruslands støðu til sponsku ríkisstjórnina undir uppreisnini. Vit prenta greinina uppfært:

Der har været mange dunkle Punkter i det spanske Drama. Det er der fremdede. Men der er dog kastet Lys over adskillige af den spanske Krigs Forhold, sidst over den Maade, hvorpaa Sovjetrusland har udnyttet det republikanske Spaniens Mangel paa Vaaben, og i Gaar bragte vi vi Bladet nogle bemærkelses-værdige Aktstykker fra den tidligere socialdemokratiske Ministerpræsident Largo Caballero, Aktstykker, der vil bidrage til Klarhed.

Lad os ganske kort minde om, hvad der intil nu er fastslaaet: Der var, indtil General Franco paabegyndte sit Oprør mod en liberal Regering, som hverken havde socialdemokratiske, kommunistiske eller anarkistiske Medlemmer, ikke nogen venskabelig Forbindelse mellem Spanien og Sovjetrusland. Den første sovjetrussiske Gesandt til den spanske Republik ankom, efter at General Franco havde paabegyndt sit Oprør. Det kommunistiske Parti var uden Betydning. Det opnaaede ved Rigs-dagsvalget faa Maaneder før Oprøret kun 4 Procent af de afgivne Stemmer.

Alligevel har tysk og italiensk Propaganda samt General Francos Propaganda fra første Færd bearbejdet den offentlige Mening med den Paastand, at Oprøret blev startet for at standse en i høj Grad truende Fare for Bolschevisme i Spanien, og gennem lang Tid blev det karakteriseret som infam Hetz, naar det blev oplyst, at Francos Oprør blev støttet af tyske og italienske Tropper. Denne Propaganda var en Overgang ikke uden Sukces. Tænk blot paa det konservative Folkepartis Valgkampagne ved Landstings-valget i Efteraaret 1936. Man vægrede sig i vide Kredse ved at tro paa det republikanske Spaniens Forsikring om, det at aldeles ikke kæmpede for Bolschevisme, men for Sikring af Folkestyret og for national Selvbestemmelsesret. Man var i vide Kredse længe ikke klar

over, hvad det var, der blev dækket over ved at bearbejde Sindene med Bolschevik-Forskrækkelse.

Nu er alle — eller burde alle være — en Erfaring rigere vedrørende den Maade, hvorpaa Stormagterne opererer med Ideologier, naar de driver Stormagtspolitik.

Baade Hitler og Mussolini har uden Forbehold erkendt, at der blev sendt tyske og italienske Tropper og Vaaben til General Franco. Det er ikke mere Hetz, naar dette fremhæves. Om Aftalen mellem General Franco og Mussolini ved man, at den var truffet, før Oprøret i Spanien blev paabegyndt. Maaske er det samme Tilfældet med Aftalen mellem General Franco og Hitler. Et og andet kunde tyde paa det. Men Bekræftelse foreligger ikke. Derimod er det bekræftet, at der af Hitler blev givet Ordre til tysk Hjælp til General Franco, saa snart Oprøret i Spanien var paabegyndt.

De russiske Vaabenleverancer kom ikke nær saa hurtigt. De blev først vedtaget da Oprøret havde været i adskillige Uger, og det er vel et Spørgsmaal, om Sovjetrusland og Mexico overhovedet var kommet i Betragtning som Vaabenleverandører, hvis England, Frankrig og de forenede Stater havde indtaget en anden Holdning. Nu tvang Englands, Frankrigs og De forenede Staters Holdning det republikanske Spaniens Regering til at henvende sig til Sovjetrusland og til Mexico. Men for Sovjetrusland som for Mexico var disse Vaabenleverancer ikke et Udslag af filantropisk Offervilje — og mexicansk Propaganda har — i Modsætning til den kommunistiske Propaganda — ikke forsøgt hos Offentligheden at fremkalde et forkert Indtryk af, hvorledes det forholdt sig.

For Sovjetrusland som for Mexico var Vaabenleverancerne til det republikanske Spanien en Forretning. Spanien betalte for de Forsyninger, som det fik. Offerviljen blev overladt til Arbejderne og til mange andre, som i en Bække Lande med Grund var dybt grebne af den spanske Befolknings heltemodige Kamp for Folkestyre og for deres Lands Uafhængighed.

Kapitlet om denne Offervilje vil være sikker paa en Hædersplads i Historiens Bog.

Det republikanske Spaniens tidligere Ambassadør i Berlin og Paris, Luis de Arapustain, har i den Redegørelse, han har skrevet til Norman Thomas skildret den Bølge af Taknemmelighed og Begejstring for det kommunistiske Parti, som skyllede hen over det republikanske Spanien efter de første russiske Vaabenleverancers Ankomst. Befolkningen troede, at de russiske Vaaben var en Foræring til Spanien. Den troede desuden, at Rusland var det eneste Land, hvorfra Spanien modtog Forsyninger. Og man lod Befolkningen blive i den Tro.

Sjúkrakassin

fyrri Tórshavn og Tórshavnar uttanbýggja sókn.

Av tí, at fyrri fyrst eingin fastur læknur kemur í staðin fyrri J. Zachariasen, amtslækna, ið doyði, men at ymsir læknar (m. a. frú Bonnevie, V. Magnussen, yvir-lækni, og ein av læknum á Dronning Alexandrines Hospital) koma at rokja tað læknastarv, ið hoyrdi undir amtslæknan, verða limirnir bidnir um at siga kassameistararum, Anton Andresen, frá, hvønn lækna teir vilja brúka.

Valið stendur imillum frk. Nicolajsen, kommunulekna, og tann, ið til eina hvørja tíð rokir tann partin, ið hoyrdi amtslæknanum til.

Frá má vera sagt áðrenn kl. 6 leygardagin 8. juli.

Tann, ið ikki hevur sagt frá til rætta tíð, verður skrivaður har, hann var frammaundan.

Sjúkrakassin fyrri Tórshavn og Tórshavnar uttanbýggja sókn.

Havn, 1. juli 1939.

Nevndin.

Men dette kunde ikke forhindre, at Begejstringen slog om til sin Modsætning og blev til Bitterhed, da Befolkningen blev klar over, at de russiske Vaabenleverancer og det republikanske Spaniens Afhængighed af disse Leverancer blev udnyttet til et Forsøg paa at fratage Spanien dets nationale Selvbestemmelsesret, til et Forsøg paa at gøre det til en russisk Vasalstat, hvor hemmeligt kommunistisk Politik kidnappe, myrde og fængslede uden om de ansvarlige Myndigheder; hvor Ministre blev styrtet, naar de modsatte sig Ønsker, som var uden Forbindelse med Spaniens nationale og demokratiske Interesser; hvor det russiske Gesandtskab truede, naar den spanske Regering og Generalstab ikke uopholdeligt gennemførte dets Ordre; hvor Stalin, Molotov og Vorosjilov blandede sig i Regeringens Politik.

Det republikanske Spanien blev Tumleplads for en Stormagt og kom derved i den samme Situation som Franco-Området. Men medens alt dette skete, foregav den kommunistiske Propaganda frejdigt, at Rusland og Moskva-Internationale kæmpede for Spaniens Folkestyre, for Spaniens nationale Selvbestemmelsesret og for den demokratiske Idés Sejr.

Ogsaa dette har givet et Indblik i den Maade, hvorpaa en Stormagt arbejder med Ideologier, naar der drives Stormagts-politik.

Enhver Form for Socialisme uden Respekt for den nationale Selvbestemmelsesret er en Løgn! Vi har sagt det før. Vi gentager det nu, da Kendsgerningerne fra Spanien foreligger. Historien kender mange andre Eksempler paa Stormagtspolitik, som har trampet paa den nationale Selvbestemmelsesret, og nogle er, som bekendt temmelig friske. Den kender ogsaa Revolutioner, som drog paa Korstog udenfor en Stormagts Grænser for at skabe en ny og bedre Verden,

AKTIESELSKABET FØROYA BANKI

Hovedkontor: THORSHAVN

Stiftet 1906.

Afdeling: TRANGISVAAG

AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.

Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid 11—3. Lørdag 11—2.

Gott turrsaltað spik

selist til lágar prisir. Orðrar fra bygðunum sendast.

Trolaradriftin, Tvøroyri.

Basar.

„Eftanin er at byggja fimleikarhóll í Sørvági, tess vegna fara vit undirskrivaðu at fyrireika basar fyrri Sørvágs Ítróttarfelag, sum vit vóna at fáa loyvi at halda í heyst.

Um onkur er sinnður at styðja hesa fírløku okkara, verða gávur til basarin við tøkki móttiknar av undirskrivaðu.

Sørvágur, 6. mai 1939.

Vinðingarmest.

Margretha av Skarði, Anna Dalsgaard Petersen, Sigríð Niclasen, Magohild Joensen, Judith Hendriksen, Elly Jacobsen, Samuline Joensen, Estrid Hansen, Hanna Kristiansen, Peter Weihe, Peter Hentze Weihe, Erlag Rasmussen, Arnhold Jacobsen, Rósing Rasmussen, Heine M. Niclasen.

FØROYA VANLUKKUTRYGGING

Skal nakar vanlukkutryggja seg sjálvan ella onnur, boða frá vanlukkutílburið ella fáa skil uppá annað vanlukkutrygging við-víkjandi og situr ov óhøgliga fyrri til at kunna venda sær beinleiðis til tryggingina, vil hann hjá einumhvorum av umboðsmönnum fáa lagt sær lag á og eisini fáa góldið limagjald sitt.

Umboðsmenn eru:

B. Mortensen, sóknarfrú, suðuri í Vági.
K. Djurhuus, sýslumaður, á Tvøroyri.
H. Edw. Hjalb, brævasavnari, á Sandi.
Chr. Larsen, sýslumaður, í Sørvági.
H. Nolso, kassameistari, í Vestmanna.
S. P. úr Konoy, lærari, við Gøtugjógv, og
A. Ellingsgaard, brævasavnari, á Eiði.
Haakon Hansen, sýslumaður, Klakksvík.

Ótryggjaður maður gloymir skyldu sína móti sær sjálvum, konu og børnum ella øðrum, hann hevur ábyrgdina av, og er harfyrri ikki fullgóður samfelagslimur. Hugsið tí um trygging, áðrenn ov seint er!

og hvor Korstoget blev en Hær, der undertrykte.

Hvad vi nu har oplevet, er

saaledes ikke noget enestaaende. Men lad det ikke være oplevet forgæves. —

„Røsten er Jacobs, men Hænderne ere Esaus.“

»Norðlýsið» hevur sjálvandi fingið ógviliga strævið av hini nýggju lógini um fiskasølu; og ei er annað at vænta — tað man ikki vera »ljóguni» maður úr zett» frá trolaranum.

1. juli er meginparturin av blaðnum heilagaður trolaranna fiskasølu, og ikki verður farið fram við nýkindum, samnilga. Har skrivar eitt stóra »K.» langa og drúgva grein á donskum máli um tað stóra spellið, at føroyskir trolarar skulu noyðast at selja veiðuna í Petsamo í Finlandi av teirri orsök, at teir við at landa í Føroyum ikki eru visir í at fáa selt á teim bestu marknaðinum.

Men hetta góða K'io hugsar, so tykist tað ið hvussu er, einans um trolararnar sjálvar ella teirra eigarar, og lítið ella einki um hina stóru fjøllina av fiski-mönnum, ið, sum nú er, hevur alt ov lítið at liva av, og sum, um trolararnir skulu trokka ein part av veiðu teirra á teir marknaðir, ið tinnu lata fyrri hann, vera púra hjálparleysir.

»Norðlýsið» var eitt av teim blaðum, sum hørðliga bardist imóti, at veittur skuldi verða arbeiðsloysistudningur; men tað mátti verð hesum blaði greitt, at um sluppskurin fyrri ein part verður teivtur á teir sokallaðu »sekunderu» markna-